

«ΚΛΕΨΥΔΡΑ» - Ελληνς Παιονίδου

Σημείωμα του Π. ΚΥΠΡΙΑΔΗ

Η Έλλη Παιονίδου δεν είναι απλώς ποιήτρια. Είναι και συγγραφέας παιδικών βιβλίων και πεζογράφος και κριτικός. Η πέννα της δηλαδή κινείται σε μεγάλη διαπασών και ποτέ δεν μένει για καιρό σ' ένα είδος. Ίσως σ' αυτή τη συνεχή μετακίνηση από το ένα είδος στο άλλο να οφείλεται και η δροσιά που χαρακτηρίζει τη δουλειά της. Εντύπωση είχαν προκαλέσει τα κείμενα στο «Πρόσωπο με Πρόσωπο», που η ίδια τ' αποκαλεί βιογραφικά διηγήματα. Πόση φρεσκάδα σ' εκείνο το βιβλίο, απ' όπου παρελαύνουν ζωντανά, ζουμερά, πολυχρώματα πορτραίτα πέραν των σαράντα ανθρώπων των γραμμάτων και των τεχνών, Κυπρίων και ξένων!

Πόση φρεσκάδα πάλι στις Παιδικές της Ιστορίες, σ' ένα χώρο όπου η επανάληψη και η τυποποίηση βραίνει σ' ένα μεγάλο μέρος των παιδικών βιβλίων.

Το προτελευταίο ποιητικό βιβλίο της Ε.Π., οι «Ώρες» είχε κυκλοφορήσει το 1983. Επρόκειτο για ένα πρωτότυπο «κομπολόι» 24 μικρών ποιημάτων, όσες και οι ώρες του 24ώρου, όπου έπαιζαν έ να τρελλό παιγνίδι τα χρώματα κι οι εναλλαγές τους κι όλα όσα γεννιούνται σαν συνειρμοί μέσα στη νομοτελική διαδοχή των ωρών. Το στοχαστικό μάτι της ποιήτριας και ο λυρικός πλούτος που το συνοδεύει στο κάθε βήμα οδηγούσε στα κοσμήματα εκείνα σε νέα αίσθηση των πραγμάτων. Έτσι οι «Ώρες» αποκτούσαν μια δική τους ζωή, γέμιζαν με τον Άνθρωπο και τα πάθη του.

Η «Κλεψύδρα», που μόλις κυκλοφόρησε, βρίσκεται από κάθε άποψη ένα ακόμη βήμα πιο πέρα. Τα σαράντα τόσα ποιήματα του βιβλίου είναι κατ' αρχή πλαισιωμένα από θαυμάσια σχέδια του Αντρέα Μακαρίου κι ένα κόσμημα - γάντι για τον τίτλο - του Γιώργου Σκοτεινού βρίσκεται στο εξώφυλλο.

Πρέπει να πούμε, ότι η κοινή εμφάνιση καλλιτεχνών - δημιουργών, ποιητή σ' αυτή την περίπτωση και ζωγράφων, σε μια έκδοση έστω κι αν δεν μεγεθύνει την αισθητική αξία του ποιητικού έργου, προσθέτει ομορφιά κι αξία στην έκδοση. Κι αυτό έχει σημασία σ' ένα κόσμο όπου η ποίηση είναι το τελευταίο, ίσως, είδος που ζητείται.

Τα ποιήματα της «Κλεψύδρας» χωρίζονται σ' ενότητες. Ξεχωρίζουν, τουλάχιστο, για τη θεματογραφία τους οι «Επώνυμοι Έρωτες» κι η «Μικρή μου Πιναθοκήκη». Στην πρώτη ενότητα η ποιήτρια πραγματοποιεί και κατάδυση στους ωραίους εκείνους μύθους της αρχαιότητας, με τους παθιασμένους έρωτες, που οδηγούσαν και σε πολέμους και κα-

μύθος χρειάζεται και κάτι πέρα απ' όλ' αυτά, χρειάζεται εκείνο το θάμπος και η μαγεία που δίνει η διαχρονικότητα και η διάρκεια. Λέει το αφιέρωμα στο Γιάννη Ρίτο:

Το σπίτι προσεγώθηκε ομαλά/
Χιλιάδες μικροί έρωτες το υπο-
βαστάζανε/ κι άλλοι πολλοί ακο-
λουθούσαν φορτωμένοι/ στί-
χους, εικόνες, θαλασσόπετρες/
και μνήμες από πρόσφατα και
από αρχαία άλγη./ Τη εναπόθε-
σαν σε γειτονιά λαϊκή./ Ένα
σχολείο απέναντι, κάτω το αν-
θοπωλείο./ το υποδηματοποι-
είο, το περίπτερο/ και τέλος ο
σταθμός Αγίου Νικολάου./ Πη-
γαίνον έρχονταν οι άνθρωποι, ανύ-
ποπτοι/ για ότι συνέβαινε στον
τέταρτο όροφο./ Ανυποψίαστοι
πως ήδη αποτελούνε το περι-
γραμμα της αθανασίας.

(«Το θαύμα της Οδού Μιχαήλ Κόρακα»). Στον Γιάννη Ρίτο.

Το κλειδί όμως στη συλλογή της Ε.Π. βρίσκεται στα ποιήματα των άλλων δυο ενοτήτων.

Στην «Κλεψύδρα», πούδωσε και τον τίτλο στη συλλογή, το λόγο έχει ο χρόνος, ο χρόνος που κυλά και αφήνει πίσω του για να τα γλύψει το κύμα λόγια, που ειπώθηκαν και δεν ειπώθηκαν.

«Δεν λησμονώ το χρέος μου - λέει στον Μικρό θεό «με τις φτερούγες» που κλείνει «το μάτι πονηρά» - τα ποιήματα που δεν σου πρόσφερα θυσία....».

Είναι γεγονός ότι τό μεγάλο δράμα της μικρής πατρίδας βραίνει σαν οδοστρωτήρας πάνω από τους δημιουργούς μας. Είναι χρόνια τώρα το κύριарχο στην ποίηση πολλών ποιητών ιδιαίτερα εκείνων που έκαναν τα πρώτα τους βήματα όταν η Κύπρος μπήκε στο καμίνι των μεγάλων δοκιμασιών. Και ιδιαίτερα εκείνων, που λόγω ιδεολογικής τοποθέτησης, στρατεύουν τον εαυτό τους και την τέχνη τους. Έτσι υπάρχει πράγματι σαν δεδομένο ένα χρέος έναντι στην ζωή σαν

σύνολο που οι ποιητές μας νιώθουν κάποια στιγμή την ανάγκη να ξεπληρώσουν. Χωρίς αυτό να θεωρηθεί φυγή από το κύριο ή προδοσία έναντι της μαρτυρικής πατρίδας. Αντίθετα έρχεται αυτή η ποίηση, με το έντονο ερωτικό της στοιχείο να υπογραμμίζει τη δύναμη και το θρίαμβο της ζωής.

Πόση πίκρα αλλά και πόση δύναμη σ' εκείνο το «Χαρούμενο στεφάνι».

Οι σίχιοι που δεν γράψαμε στην εφηβεία/ ταμπουρωμένοι πίσω από τα τραύματα/ της τρυφερής πατρίδας/ συνωμοτούν, ζητούν εκδίκηση./ Σαν φειτασμένα τρωκτικά τρυπούνε, ροκανίζουν/ τους κραταίους κροτάφους μας./ Διακλαδίζονται στο νευρικό μας σύστημα/ Βράσος γεμάτοι και χυμούς.../ Οι σίχιοι του έρωτα που δεν/ προλάβαμε να γράψουμε στην εφηβεία/ ριζώσανε σιγά σιγά στα σκοτεινά/ φουσκώσαν και γεμίσανε κλαδιά και παραπούλια/ άνθη πουλιά, μέλισσες, πεταλούδες και τζιτζίκια/ και πια δεν κρύβονται./ Ας πλέξουμε μ' αυτούς/ τους σίχους που δεν γράψαμε στην εφηβεία/ ένα χαρούμενο στεφάνι - σέβριεμ/ για τη φευγάτη νιότη μας.

(«Χαρούμενο στεφάνι»)

Και σαν κορωνίδα εκείνο το:

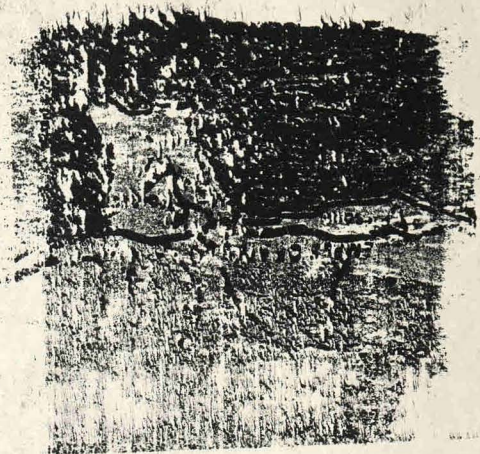
«Και τί θα πει λοιπόν,/ φεύγει όπου νάναι ο μισός αιώνας;/ Μου μένουν ένα τρισκατομμύρια σίχους/ και τρισκατομμύρια χιλιοί τρεις αιώνες».

(«Μικρά σούρε δεξ»).

Στην «Κλεψύδρα» υπάρχει αναμφίβολα μια ποίηση γιομάτη με χυμούς, μουσική και συναίσθημα.

Είναι μια Ποίηση, που βγαίνει ηγαία μέσα από μια ανάγκη, ένα χρέος γι' αυτό και μπορείς να την γράψεις με κεφαλαία γράμματα.

Π. ΚΥΠΡΙΑΔΗΣ

Ειδικό Πρόγραμμα της ΟΕΒ για κατάρτιση - επιμόρφωση

Η Ομοσπονδία Εργοδοτών & Βιομηχάνων Κύπρου (ΟΕΒ), σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Μεταλλουργικών Βιομηχανιών, διοργανώνει ειδικό πρόγραμμα κατάρτισης και επιμόρφωσης με τίτλο «Εργασιακά Θέματα».

Το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει την διοργάνωση τριών μονοήμερων σεμιναρίων και σκοπός τους είναι να παράσχει πληροφορίες και επεξηγήσεις στους επιχειρηματίες και διευθυντικό προσωπικό επιχειρήσεων του κλάδου των Μεταλλουργιών.

αλέξεων της ΟΕΒ (5ος όροφος) από τις 8.45 π.μ. μέχρι τις 1.30 μ.μ., το δεύτερο, στη Λάρνακα στις 13 Οκτωβρίου στο ξενοδοχείο SUN HALL, από τις 2.45 μ.μ. μέχρι τις 7.30 μ.μ. και το τρίτο στη Λεμεσό στις 17 Οκτωβρίου στο ξενοδοχείο CURIUM PALACE από τις 8.45 π.μ. μέχρι τις 1.30 μ.μ.

Τις παρουσιάσεις των διαφόρων θεμάτων των σεμιναρίων θα κάμουν λειτουργοί του Τμήματος Εργασιακών Θέματων.